

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 233.

V Ljubljani, v torek 13. oktobra 1885.

Letnik XIII.

Denar — svetá vladar.

IX.

Kako velíki mož malega skube.

(Konec tega oddelka.)

Mnogo vladnih načrtov in namenov zvé velíki mož po skrivnih potih; politíške novice so njemu znane, preden se rešijo poveljev. Vsemogočen je denar. Mali in srednji možíki so le karpi, ktere redí v ribniku velíki mož. Kedar je treba, vrže ščuko med-nje. Ljudstvo plača borzi več davkov, kakor državi, in to sedanje dni ni, kar si bodi.

Trgovci si kupi na stara leta borznih papirjev, delavec nese svoj denar v hranilnico. Obadva stopita v službo pri velíkem možu. Kako to? Banka je orodje borze, in hranilnica ji koristi, ker kupuje njene vrednostne papirje itd. Kolikor več je delniških društev, toliko slabéjše je za delavske stanove.

Velíki mož po lastni volji povzročuje odlok in pritok, gospodarski razcvet in propad brez vsacega naravnega vzroka. Ravno iz naravnih vzrokov v našem časi najmanj čutimo revščino. Slabe letine in druge naravne nezgode so vedno omejene le na ozko ozemlje. K večjemu četrtina ali tretjina Evrope toži o slabih letinah. Občila so tako mnogoštevilna, da postaviš žito na trg v kratkem časi in cenó, kjerkoli hočeš. Žetev še ni končana, in trgovci so že preračunili, koliko žita bodo potrebovali iz Amerike Rusije in Indije. Inostransko žito je prej na trgu, kakor domače. Kruha se toraj ne manjka, le denarja nima mali mož. Ravno ista se godí z industrijo in obrtnijo. Izdela se več, kakor je potreba. Zato je bila zadnje dni na dnevnem redu kolonialna politika. Že nad 50 let vodi angleško zbornico vedno le misel: kje in kako odpremo nova pota svojim izdelkom? Isto dela Francija. In kaj hoče Bismark drugzega s karolinskimi otoki in Angro-Pequeno?

„Vsega imamo toraj preveč, v masti se bomo zadušili“, po pravici so tožili 27. novembra pr. l. v Parizu delavci, „pa pri vsem izobilju trpimo le la-

koto.“ Nekdo je vskliknil: „Vse zaloge so prenapolnjene, kruh je po ceni, in delavci umirajo lakote.“ In govoril je resnico. Kako se to strinja?

Pri omenjenem delavskem shodu v Parizu so nam dali govorniki ključ do te zagonetke. V Parizu n. pr. je mnogo tisoč praznih stanovanj, delavci pa životarijo v ozkih, nezdravih brlogih ali pa delajo čast (?) Parizu po ulicah. Nova, prazna stanovanja so brez izjeme velika in draga, toraj delavcu zaprta. Navzlic temu se zidajo vedno še nova, a na delavska stanovanja ne misli nobeden. Pač sta se že vlada in mestno starešinstvo pečala z vprašanjem, kako bi delavce spravili pod streho. Strokovnjaki in časniki so nasvetovali to in ono; toda „gospodje“ zidarji zidajo le palače, češ, delavce mi ne plača stanarine.

Vsi denarni polomi ne zasujejo velíkega moža, ker hitro se izmotá iz razvalin in potisne „malega“ v pogubo. Berzijski časniki sami to priznavajo. „Journal des Débats“ trdi v svojem razgledu na gospodarski razvoj l. 1884, da je dovoljen in „reden“. S številkami dokaže, da je „narodno bogastvo“ le malo zastalo za bogastvom najboljših let. Drug, o gospodarskih in borznih zadevah dobro podučen list, „Liberté“, piše 26. januarja 1885:

„4-5% renta stoji nad 110, 3% na 80 frankov. To se vjema s 5% rento po 122 frankov. Iti moramo do najboljših let Ludovika Filipa, da najdemo tako cvetoča leta naše rente. Kako si to razložimo? Vztrajen, premišljen vpliv je naroda, ki z denarjem podpira spekulacijo. Nasprotna mu spekulacijska stranka je bila tepena in z vsemi naporí ni mogla potisniti „kurza“. Denar se na-njo ni ozíral, marveč je vedno kupával le rente. Čudimo se tej prikazni. Res, politíško in financijsko stanje naše dežele ni sijajno. Treba bo mnogo truda, da spravimo državo v pravi tir. — Pomisliti moramo, da Francija prihrani vsako leto eno milijardo, ki se mora obrestovati Kaj se je zgodilo, ko sta se polegla strah in nemir po polomu l. 1882? Bogatini so pokupili rente, obligacije, železniške delnice itd., sploh vse vrednostne papirje, ki rodé obresti. Boljšega niso mogli storiti“

Borzni poročevalci toraj trdi, da ima borza dobiček, akoravno tožijo povsod o pomanjkanju. Nehoté odkril je borzno skrivnost, da je namreč borzi revščina naroda le druga oblika izsesávanja. Velíki mož je že pred nekimi leti nakupil rente za celo milijardo in sedaj jo prodaje narodu dražje. Tako je tudi pokupil največ železniških in drugih obligacij. Država je s šestimi večimi železniškimi družbami sklenila pogodbo ter jim dovolila, da smejo izdati obligacij od 250 do 300 milijonov. S tem denarjem bodo gradili železnice. Poslanec Germain je dokazal v zbornici, da je proračunjenih na kilometer 250 do 300 tisoč frankov, dohodki pa bodo znašali le 5000 frankov. Velíki mož bo toraj z obligacijami zaslužil 15 do 20%. Plačati jih bo moral davkoplačevalec, ker garantuje država.

Koliko taci slučajev bi lahko navedli, in to ne le v Franciji, marveč povsod. Rothschilda najdemo, kjerkoli hočemo. Že davno je dobil v roke monopol bavarskega lesa, mnogih dišav in živega srebra in to blagó prodaje, kakor se mu ljubi. Pred leti se je v Parizu vstrelil nek žid, ker mu je spodletela kupčija z ogršičnim oljem. Njegovi in njegovih drugov milijoni niso zadostovali, da bi bil pokupil vse zaloga glavnih trgovišč (Pariz, Berlin, Kolin) ter potem zvišal cenó. Kupčijo z oljem na to prevzame rumunski žid Ephrussi in Rothschild, in kupčija se je dobro izplačala.

Preden zapustimo nekrvavo bojišče, kjer merita svoje moči velíki in mali mož, pogledjmo še enkrat Francoza, „qui marche à la tête de la civilisation!“ (ki koraka na čelu omike).

Republikanska „bourgeoisija“ ima v rokah državne finance. Zato „se je v teku zadnjih let krepčala in razvijala ljudovlada na Francoskem tako lepó, da se je videlo, kakor bi bila vtrjena na večne čase“. Za 12.000 milijonov so se zvišali davki od l. 1872, in te pograbiyo velíki možje. Delavec in kmet sta ovca, ki se striže.

„République française“ se je letos bahala, kako se je povzdignilo narodno bogastvo v primeri s prejšnjimi leti. Izračunila je, da se je od l. 1873 do 1884 naložilo denarja v vrednostnih papirjih

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izvirén zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

Na doljenem konci je vrt po vsej dolgosti omejen z zobatim zidom precej visokim. Tu blizu na sredi naslonjen na zid stoji Gvidon Kobencelj; krepak mož je še, nikdo bi mu ne prisodil že šestdeset let, ako bi ga že precej pobeljeni lasje ne izdali, ki se pa le zadej prikazujejo izpod širokega slamnika, brez kterega Kobencelja v Štanjelu nikdar ne vidiš. Znad zida je lep razgled dol na braniško dolino in daleč naprej na Goriško nižavo, iz ktere na severno-zapadno stran v meglenem ozračju vstajajo vinska Brda, za njimi dviga se više in više gora za goro, kakor sedežne vrste v „amfiteatru“, v čisto zračno podnebje, daleč tam zad molé, kakor očetje nad družino, snežniki z večno belimi glavami visoko v nebo.

Na to stran gleda grof Gvidon. Ni sam. Malo zadej v senci pod latnikom naslonjen ob močen kol,

stoji mlad gospod. Na prvi pogled sodil bi ga pet in dvajset let, morda kaj več; bolj visoke in čedne postave, ravnega, po vsem skladnega telesa, obraz gladek, okroglast, nežno-ljubeznjiv, oči velike, modre; tudi čelo se mu vidi, potem ko je snel z glave širok klobuk in ga vrgel pred-se na mizo: visoko, jasno čelo je to, odseva se z njega še otročja nedolžnost, a ob enem tudi zrelost, razumna resnost, v licih cveté zdrava rudečica, ki se od srede razliva po obrazu, a gor v čelo se bolj in bolj nežno blešči proti temno-rumenim lasém, ki začno v svilnatih valovčkah prepregati čelo, dokler se ne zgosté v valovite kodre na glavi. Mladi gospod drži v rokah pismo in ves zamišljen bere. Vse tiho je okoli.

„Lepa hvala, gospod grof“, spregovori naš mlad junak prebravši pismo in vrnivši Gvidonu vedno še nepremično obrnjenemu na Goriško stran, „res Vasemu Ivanu obeta se lepa bodočnost.“

„Da, cesar mu vse zaupa, čísla ga kot svojega prvega prijatla“, pritruje Gvidon. „Kako pa, Vekoslav, ali bi ti šel v Benetke omislit onih slik, ktere cesar naročuje? Saj sposobnišega za tak posel, res častni posel, ne dobim; ti poznaš laška mesta, a tudi umeš prav ocenjati umotvore“, prigovarja grof.

„In mislite, da bo to za cesarja samega?“ vpraša Vekoslav.

„O tem ne dvomim, saj ti je znano, da moj sin ni poseben prijatelj salonskemu lišpu, samotar je, neoženjen, ves utopljen v politiko“, odgovarja grof.

„Benetke, Benetke —?“ zateguje zamišljeno Vekoslav.

„Saj bo za presvitlega našega Jožefa“, zavrne grof.

„Toda čas je še, boš premislil, posvetoval se, saj taka opravila niso nikdar siljena.“

„Kako ti pa ugajajo politíčne novice?“

„Vsa znamenja kažejo, da se imamo nadejati nove dóbe“, pravi Vekoslav.

„Dóbe zlate, dóbe sijajne“, začne navdušeno grof. „Z Jožefom zasije nam v Avstrijo zora novega dné, o tem sem prepričan, povsod je dozdej slavni naš vladar razširjal z vso močjo nove napredovalne ideje, kot nemški cesar povsod svobodomiselno upravljal svoj posel. In naša Avstrija, karkoli je sprejela zadnjih let od velikih mož zapadne Evrope, zahvaliti se ima edino le Jožefu, ki ni jenjal matere nagibati k vzvišenim naredbam, ktere zahteva naš vek.“

15 milijard. K tem prišteje še 12 milijard državne posojila, ki se je dobil doma v Franciji. Toraj je narodno premoženje večje za 27 milijard, ali 2½ milijarde na leto. A temu ni povsem tako. Francozi so prodali za nekaj milijard inozemskega papirja ter kupili domačega. Vendar ostane še 24 do 25 milijard. Strokovnjaki so pa preračunili, da Francija prišteje na leto le nekaj nad eno milijardo, toraj v 11 letih do 12 milijard. Kje ostane družih 12 milijard?

To svoto spravi veliki mož, kapitalist. Samo pri državnem posojilu so „zaslužili“ borzijani 2 do 3 milijarde. Zadnji polom tudi ni bil brez dobička. Mnogo podjetij so spremenili v delniška društva. Podjetje, vredno jeden milijon, mora obrestovati delnice in obligacije v znesku treh, četirih tudi več milijonov. V resnici toraj bogati le borza. Srednji stan ostal je skoraj pri starem, kmet pa in obrtnik sta večja reveža, kakor pred leti. Ti stanovi morajo plačevati obresti od onih 27 milijard. Vendar ne bo trdil nobeden, da se je od l. 1873 v Franciji porabilo 27 milijard za ceste, železnice, vodotoke, javna poslopja in druge naprave. Pač pa se je mnogo zidalo in gradilo ter potrošilo nekaj milijard v koristne namene, toda glavni dobiček imajo le borzijanci in njihovi „mameluki“. Je li čudno, ako je vse onemoglo in revno, ker so narodu „puščali kri“?

Slabe letine in pomanjkanje blaga niso toraj vzroki revščine in lakote. Tudi denarja ne manjka. Le plačilo za delo ni prav vravnano, to je slabo in neenako razdeljeno. Veliki mož pobira „cinke“ z jube, malemu pa pusti „usedlino“. Izdeluje se različno blago, pošilja po celem svetu ter vsiljuje narodom. Pri vsi skrbi, kako bi spečale blago, vlade ne premislijo, da dobijo doma na milijone kupca, ko bi previdno gospodarile. Treba bi bilo le zlomiti borzni obroč, velikega moža dejati pod davčni vijak in delavca pošteno plačati, gotovo bi se s časom obrnilo na boljše.

H. t. b. r.

Resnica in laž.

(Konec.)

Poglejmo sedaj pojem liberalizma, kakor se ta v dejanji kaže.

Beseda liberalizem pomenja nauk o svobodi, o nezavisnosti človekovi. V nekakem oziru in s pridržkom to ni nič nevarnega, a zastopovalci liberalizma strinjajo z naukom o svobodi naopačen pojem in spoznavajo naopačno svobodo, kakoršno človek ne more imeti, in jo tudi nima.

Ali je to res, da je človek, kakor liberalizem uči, absolutno svoboden in popolnoma nezavisen?

Krščanska vera sicer uči, da ima človek prosto voljo. A zaradi tega, ko je prost, ni popolnoma nezavisen. Dasiravno človek more voliti med dobrim in hudim, navezan je vendar, ker je pametno bitje, na pamet in nje pravila. Prostost, tudi najvišja, mora imeti svoje meje in jih tudi ima. Bog je popolnoma prost, a to se popolnoma strinja z njega najvišjo modrostjo.

Neomejene prostosti ni, bila bi le slepa in po nagonu. Čemu pa je človeku prostost? On si želi

sreče, zato hrepeni po prostosti, ker misli da bode v nji najdel srečo. Že tu prvi pogoj govori zoper brezomejano prostost.

Poglejmo pa še drug pogoj sreči. Človek si more želeči reči po bistvu zelo različnih; a svoboda, ki pametno povdarja in premišljuje, voli si le takih reči, ki ugajajo pameti in razumnosti. Potem delam svobodno, ako po tem spoznanji, ki pride iz pameti, ravnam in volim. Ako pa nahajam više spoznanje, katero čislam ravno zaradi tega, ker presega moje in to više spoznanje mene podučuje, tako sem pri svoji volitvi še manj svoboden, kakor sem že po naravi, ki more hoteti, kar je na videz ali v resnici koristno.

Svoboden in s pametjo obdarovan človek ne more tajiti svoje zavisnosti od Boga, naj se tedaj ravna po volji Božji, da ostane pri pravi pameti. V svoji prostosti, kjer-koli se sreča z Božjo postavo, mora se po nji ravnati. Bog pa se skazuje za najvišjega Gospoda v naravni postavi in v nadnaravnem razodenji, ki je zgodovinsko neovrgljiva resnica. Stvar Božja z ozirom na najvišje spoznanje Božje in njegovo najvišje razodeto resnico, želi le pametne utehe, prave sreče, tembolj pa podvrže svojo prostost postavi neskončno modrega in svetega Boga, čembolj popolnoma je prostost sama, ker gré za najvišim razumom, za najbolj popolnoma voljo in postavo. „Bogu služiti se pravi gospodovati.“ Človek, ki se Bogu podvrže, ne zgubi nič, marveč potem se še le požlahtni.

Tedaj je prava zadača in pravi namen svobodnega človeka, da se sam prostovoljno podvrže Božji postavi; njegova prava sreča je le v tem, ako prav odgovori na vprašanje, stavljeno v katekizmu: Čemu je Bog človeka vstvaril?

Kaj tedaj končno iz tega izvira? Človek ni absolutno (brezobzirno) svoboden, on ni sam sebi gospodar in postavodajalec, svoboden ali prost je le toliko, kolikor spolnuje voljo Božjo, toliko popolnejša je njegova svoboda, kolikor bolj popolnoma podvrže svojo voljo Božji volji.

Za to dvojje važnih vzrokov, kolikor smo ji dosihmal razložili, se liberalizem (svobodnjaštvo) ne briga, ker njemu zadostuje, ko trdi, da je človek popolnoma svoboden, da učini, kar mu je drago, da si izbere, kar se mu zljubi: dobro ali slabo, da mu nima nihče kaj veljevati, niti ni navezan na nikoga.

Kaj pa sledi iz te trditve?

Prvič: Liberalizem je nespamet, ker se opira na načelo, na načelo naopačne svobode, ki zametuje postavo pameti.

Drugič: Liberalizem je brezboštvo, ker se dá voditi po prostosti, ki se ne ozira na Boga.

Tretjič: Liberalizem je trinoštvo. Zaničevaje Božje in človeške pravice izpeljuje svoje nespametne in brezbožne misli o svobodi s silo in močjo. (To potrjuje zgodovina vsake vstaje.)

Četrtič: Liberalizem je pogubljen, ker prekucuje pri svojem nastopu Božji red v človeški družbi, s tem se pa razdira cerkveni, državni in družbeni red.

Petič: Liberalizem se ima obsoditi, ker vojsko napoveduje Bogu, cerkvi, državni oblasti, ter hoče vničiti kolikor je v njegovi moči vse dobro in blago v človeški družbi.

A tedaj imel je roke še zvezane; zdaj pa je sam neodvisen, njegovi samovolji pokornih je 25 milijonov; in ker je svobodomiseln, zatoraj nam ga Bog ohrani mnogo let, da te milijone prerodi k novemu življenju. Žal, dragi Vekoslav, da nisem mlajši, da nisem trojih let!“

„A jaz nađejam se, da sina slavne Marije Terezije bo spremljala na prestolu modrost in ljubezen do pravice, ki je temelj vsakemu kraljestvu, in da velikih Habsburžanov podoba ga bo vodila in navduševala za blage čine — pravi goreče Vekoslav.“

„Da, modrost; naš Jožef izšolal se je temeljito v naukih glavnih modrijanov; a z vedami družil je vedno tudi življenje in skušnjo; prehodil je že vse kote cesarstva; bil na Francoskem, v Parizu, kjer je občeval s prvimi veleumi našega veka. Čestilec je D'Alambertov in Voltaire-ov; v Parizu je Rousseau-a osebno obiskal. O Vekoslav, si že slišal, filozofa imamo na prestolu; zdi se mi, da se bode skoraj vresničila država, kakoršno je Platon postavil človeštvu v vzor, da bodo filozofi zasedali prestole in dajali narodom zakonov.“

„Bog daj srečo Jožefu, Bog ga razsvitli, daj

mu izbrati pametnih in previdnih svetovalecev“ — odgovarja slovesno počasi Vekoslav.

„O Vekoslav, si že slišal, kako je pisal svojemu poslaniku v Rim? Čuj!“ Potegnivši tiskan list iz žepa začne brati: „Odkar sem sedel na prestol in nosim prvo krono na svetu, postavil sem filozofijo postavodajalko svojemu kraljestvu. Po tej logiki dobiti ima Avstrija drugo obličje. Res vzvišene besede to, vredne sinu velike Terezije.“

„Da, Terezije duh vodi njenega sina, da nam varuje vero pradedov in brani jo vseh sovražnikov, da zatre ljutega Turčina, a tudi . . .“

„A tudi, da omeji neznosno nadležno samoblast rimsko“, seže mu v govor Gvidon, ki se čedalje bolj vnema, „da iztrebi iz cerkve smeti in vraže, ki jih je nanese lahkovernost srednjega veka, da nas spet pripelje k čistemu evangeliju, da bodo narodi v duhu in resnici častili Boga in pošteno služili domovini.“

„Ne razumim Vas, g. grof“, vpraša Vekoslav, kteremu se vedno očitniše izraža v obličji skrivna nezadovoljnost z govorom grofovim.

„O ne, nikar ne misli, Vekoslav“, mu grof hitro seže v besedo, „nikar ne misli, da sem sovražen

Šestič: Liberalizem je pa že tudi dejansko obsojen. Bog je sodil prvega liberaluha, angela luči; cerkev je obsodila pelagianstvo, protestanstvo, načela francoske revolucije, ošebnih modroslovcev, ki so trdili, da je misel prosta, da človek ni dolžan glasú vesti poslušati, da je človek brezobzirno prost, potem je obsodil Rim te nauke, zlasti pa Pij IX. v „silabus-u“ in sedanji sv. oče Leon XIII. v okrožnici zoper framasone.

Te posledice izvirajo iz liberalizma, bolj splošne so, pa so vendar dosti jasne, kristjan, vzlasti pa katolik ne more dvomiti, da vero zatajuje, ako se drži liberalnih načelov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. oktobra.

Notranje dežele.

Madjaronska vlada v Zagrebu jela je silno kruto postopati proti pravim narodnjakom po Hrvaškem. Predsednika jugoslovanske akademije, dr. Račkega, obsodili so madjaroni zaradi razžaljenja časti na 100 goldinarjev denarne globe, oziroma 20 dni zapora. Rački je namreč poslancu Crnkoviću očital, da nima domoljubja, ker je le-ta v deželnem boru interpeliral, če je res, da se na jugoslovanski akademiji goji vseslovansko mišljenje. Tuškanov predlog, da bi se ban posadil na zatoženo klop, je deželni zbor z veliko večino zavrgel.

Veliko pomiloščenje naklonil je presvitli cesar vsem tistim Bošnjakom in Hercegovcem, ki so se vdeležili hudodelstva razžaljenja Veličanstva ali pa razžaljenja kakega člana cesarske hiše. Deželna vlada bosansko-hercegovinska razglašala v tem smislu sledečo objavo: „Lojalne izjave, ki jih je bosansko-hercegovinska deputacija iz vseh stanov prebivalstva in iz vseh krajev dežele ob priliki najnovejšega bivanja Nj. Veličanstva v Požegi in Brodu prinesla pred najvišji prestol, izvolil je presvitli cesar sprejeti v svoji nevsahljivi milosti in je ob tej priliki izvolil z 28. septembrom 1885 nakloniti najmilostnejše pomiloščenje vsem tistim, ki so bili obsojeni pri bosansko-hercegovinskih sodnijah zaradi razžaljenja Veličanstva ali zaradi razžaljenja kterega koli cesarske rodovine. Na podlagi tega najvišjega odloka odpustil je presvitli cesar vsem zaradi imenovanih hudodelstev obsojenim celó kazni in je ob enem zaukazal, da se vse zaradi teh hudodelstev do 28. septembra pričete preiskave pri sodnijah po Bosni in Hercegovini takoj opusté in naj se vsako kazensko zasledovanje takih oseb takoj vstavi. Pri osebah, ki so kaznovane poleg teh dveh zločinov še zaradi kakega drugega prestopka, določi naj višja sodnija za Bosno in Hercegovino, ali naj se takoj izpusté iz zapora, ali pa še dalje sedé. Kdor je pa poleg teh dveh hudodelstev v preiskavi še zaradi kterega drugega hudodelstva, pri tistem naj se preiskava nadaljuje le zaradi poslednjega hudodelstva.“

Sava Kšanović, bivši pravoslavni metropolit v Sarajevu, poslovil se je od svoje črede s sledečim pisanjem: „Če tudi nisem javil ne duhovščini in ne vernikom, razun teh v Sarajevu, menim, da je Vam vendar vsem znano, da sem junija tega leta vložil prošnjo pri patrijarhu v Carigradu, da bi smel odložiti dostojanstvo metropolita. Patrijarhat in sv. sinoda sta mi odgovorila, da ne moreta sprejeti odpovedi in da moram še dalje ostati na krmilu bosniške metropolije. Takoj, ko sem to povelje sprejel, brzojavil sem v Carigrad: Po Vašem navodu ostanem še nekaj časa. Včeraj 15./27. septembra prejel sem od njegove svetosti patrijarha Joahima IV. in od sv. sinode drugo pisanje 10. septembra t. l., v kte-

veri naših pradedov, tudi Jožef bo, upam, njen hraber branitelj, a čisto krščanstvo, čisto in prosto vseh peg in človeških primer, to je moj vzor. In to upanje bo Jožef dopolnil. Ko se je vračal s Francoskega čez Švico domov, snidel se je s slavnim Lanjvinai-som. Važno in resno se je s tem filozofom pogovarjal o nalogi modrega vladarja. Svoje misli je objavil ta filozof v knjigi, katero je poklonil Jožefu. Le-tu ga imenuje najpobožnejšega vladarja, ki črti brez-verstvo, ker mora biti prepričan, da vsa moč vladarju prihaja iz vere. Naloga vladarja filozofa, piše, je podložnikov ne le vladati, ampak tudi v cerkev vabiti. Toda vladar nima misliti, da je le krščanska vera, to je katoliška, edino prava, in da brez nje človek ne more biti pošten. Saj bistvo pravega krščanstva je to, kar uči prava pamet; čemu toliko skrivnosti, kterih nikdo ne razume; jeli kdo veruje več ali manj, ali nič, meni, da zaradi tega ni ne boljši ne slabši; da le pošteno živi, vsa vera se ima ceniti le po tem, koliko vpliva na nrav.“

(Dalje prih.)

rem se mi javlja, da so mojo odpoved sprejeli in da me prestavijo v pokoj po sporazumljeni vlade Nj. cesarskega in apostolskega kraljevega Veličanstva cesarja avstrijskega in kralja ogerskega. Za administratorja bosanske metropolije imenovan je začasno arhimandrit Jurij Nikolajevič, predstojnik pravoslavne konzistorija v Sarajevu, kteremu sem tudi že vodstvo metropolije in konsistorija izročil. Objavlja to prečastiti duhovščini in dragemu prebivalstvu, Vam vsem v imenu velike naše matere-cerkve prav toplo priporočam, da v vseh verskih zadevah natanko vbogate preč. arhimandrita g. Jurija Nikolajeviča, kakor ste mene samega vbogali in bodite ravno tako vdani tudi tistemu načelniku, ki Vam bode imenovan za metropolita. Globoko ginjen jemljem od Vas slovo, kakor se poslavlja oče od svojih otrok, priporočam Vam najtopleje, da ohranite pravoslavno vero poleg svoje narodnosti, bratovsko ljubezen in edinost, zvestobo do Nj. c. k. apostolskega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I., pokoršino do njegove gosposke in strpljivosti ter spoštovanje vseh drugih veroizpovedanj in narodnost. Zagotavljam Vas, da se hočem vedno hvaležno spominjati skazane mi redke ljubezni in spoštovanja in bom vse dni svojega življenja, kar mi jih še ostane, kjer koli tudi preživel v vroči molitvi k Bogu za odpustanje tujih grehov in za časno in večno srečo tolikanj mi dragega srbskega naroda."

Vnanje države.

Kako Karavelov, ministerski predsednik na *Bolgarskem*, o sedanjem položaju misli, sporočajo sledeče vrstice: „V združenji Bolgarov pokazala se je naša odločnost in naše domoljubje. Tudi nadalje hočemo skrbeti za preosnovo naše vojske, posebno pa hočemo skrbeti za izobrazbo konjištva in topništva. Častnikov že imamo za silo, le spretnih podčastnikov še nimamo. Namesto dragocenih stalnih armad, zadovoljujemo se z našimi Opolčenci in bramborci, ki nam ravno tako dobro službo opravljajo kakor bi jo opravljala stalna armada, ne stanejo nas pa niti polovice tega ne, kakor stalna armada. Poleg tega se pa vsi še bolj srčno boré, kakor bi se stalna vojska, ker dobro vedó, da se boré za dom in družino. Po Albaniji je precej mirno in tudi po Macedoniji ter po drugih turških pokrajinah hočemo skrbeti za mir; to je sedaj naša najvažnejša naloga. Za Macedonijo bomo skušali vpeljati preosnove, kakor jih omenja Berolinska pogodba. Angleški agent preselil se je iz Sofije v Filipopolj; pri nas se to smatra za uradno priznanje združenja Bolgarije in iztočne Rumelije od angleške vlade. Rusom sicer še ni vse všeč, toda to nas ne briga toliko, kar še ni, pa bo; mi smo najprvo Bolgari, potem še le Slovani. Ako smo mi trdni, imelo bode korist od tega skupno slovanstvo. Srbiji se pa meša! Več bi dosegli, če bi se z nami združila in nam pomagala. Prav žal mi je, da se tako tam motijo.“

Več ko si Evropa prizadeva, da bi *Grško* prepričala, da ne bo dobro, če bodo rogovili, bolj se oni pripravljajo, misle, da je ni velesile, ktera bi jih v kozji rog vgnala in so kakor nalašč tri daljne rezervne razrede v orožje sklicali, češ, tu vidite, da se prav nič ne bojmo. Vse bi že pretrpeli, pravijo, le tega ne morejo, da se je Bolgarija tako ogromno pomnožila, da bo vse države balkanske lahko strahovala, ako se ji bo to zljubilo. Kakor tudi prevdajajo, jim družega ne kaže, kakor ravnotežje na Balkanu popraviti. Če bodo velesile pri tej trmoglavosti kaj opravile, je jako dvomljivo. V Tesaliji imajo že svojih 9000 mož vsake vojaške vrste pod orožjem, kere bodo na dva tabora razdelili. Prvi bo v Trnovi drugi v Larisi. Oba se bota proti Macedoniji obrnila. Zvedeli kaj posebnega iz Tesalije v bodočnosti ne bomo, ker je časnikiarjem strogo prepovedano kakoršne-koli sporočila o Tesalijski armadi raznašati. Če bo treba, sklicali se bodo vsi rezervisti od 24. do 31. leta in to še preden se zopet kamora snide 23. oktobra. Vlada je vzela na posodo pri jonski in pri nacionalni banki 28 milijonov frankov. Sploh pa Grki oboroževanje s tako silo napravljajo, da so že pozornost v Carigradu ná-se obrnili. Grški poslanec se je sicer v Carigradu opravičeval, da Grška le zaradi lastne varnosti mobilizuje, toda v Carigradu mu niso tega verjeli; pač pa so mu ob enem zažugali, da kakor hitro bi se drznila Grška roko stegniti po kteri-koli turški pokrajini, bo takoj imela s Turčijo opraviti. Evropa je pa za ta slučaj Turčiji že obljubila, da je ne bo prav nič ovirala.

Kako so prišli *sv. oče* do posredovalne vloge med Španjsko in Nemško gledé lastnine Karolinskih otokov, povedale bodo sledeče vrstice. V Berolinu jim je to najprej na misel prišlo in so takoj v Rim k sv. stolu vprašat poslali, ali bi ne hotel papež prevzeti določitve, čegavi so Karolini. Leon XIII. sklicel je komisijo kardinalsko, kterim je nemško ponudbo predložil v presojo. Kardinali so rekli da, in sv. oče so ponudbo sprejeli. Sedaj se bodo papežu iz Berolina predložili dotični akti v pregled, in na podlagi tistih sodil bode potem o lastništvu večkrat imenovanih otokov. Njegovo mnenje objavilo se bo potem Španjolcem in Nemcem in obema bo na voljo dano, papežev predlog sprejeti ali pa zavreči. Vprašal se bo marsikdo, kako in na čegavo korist bodo sv. oče sodili? Izvestno na korist tistega, za kterega bode govorila zgodovina s svojimi akti, če se bode namreč njihova moč tudi za današnje čase kot veljavna priznala. Ako se bode

toraj na podlagi zgodovinskih aktov sodilo, pripoznali se bodo Karolini Španjolcem, kajti papež Aleksander VI. jih je ob svojem času z razdelitvijo zemlje od severnega do južnega tečaja v dve polovici Španjolcem pripoznal. Nemčija pač pravi, da je papež Aleksander VI. tisto le za svoj čas lahko storil, da pa nikakor ni imel pravice s svetom razpolagati tudi v bodočnosti. Čuje se tudi, da imajo v Rimu v Vatikanskem arhivu še nek drug zgodovinski dokaz hranjen, iz kterega bi se dalo španjsko lastništvo dokazati. Pravijo, da je tudi papež Inocenc XII. španjskemu kralju Karolu II. Karolinske otoke s posebnim pismom v last izročil. Če se to pismo v resnici najde, potem se bodo Nemci že obrisali za-nje. Če ga pa ne bo, potem je pa tudi mogoče, da se bodo Karolini za ceno miru v katoliški cerkvi na Nemškem Nemčiji pripoznali. Sploh ta Bismarkov korak na to kaže, da bi se pod vgodnimi pogoji morda vendar-le dal pripraviti do preklica neznosnih majevskih postav. Zato so ga v Vatikanu tudi z veseljem sprejeli. Tem manj radostni so ga pa v Kvirinalu, kjer so si za prvi trenutek s tem duška dali, da so starega Mancinija od zunanje politike odstavili in na njegovo mesto Robilanta poklicali, kteri naj bo popravil, kar je Mancini pregrešil.

Volitve v *francoski parlament* so dovršene in je voljenih 127 republikancev in 177 konservativcev (monarhistov). Ožjih volitev bo potreba po 270 okrajih; če tudi ni prav trdnega upanja, da bi konservativci prodrli, je zmaga vendar mogoča. V tej možnosti potrjuje nas preteklost v razmeri s sedanostjo. Pri volitvah leta 1881 dobili so konservativci vseh glasov skupaj 1.709.000, republikanci pa 4.550.000. Letos, toraj 4 leta pozneje, dobili so pa konservativci 3.346.658 in republikanci 3.917.589 glasov. Kje da je dobiček, je očitno; konservativci so si namreč za 1.637.658 glasov svoj položaj zboljšali, republikanci so pa več nego za 633.000 glasov v štirih letih zgubili. Sedaj so memo konservativcev le še za pol milijona na bolj, ktera razlika se pa o vgodnih volitvah lahko poravná. Da bi tak izid imel velikansk prevrat za seboj, nam pač ni treba omenjati. Radikalne elemente, ki nečejo o monarhistih, kakor tudi o oportunistih ničesar slišati, je tak napredek monarhistov silno razburil in v svojem glasilu „Voltaire“ zahtevajo, da naj se „bedakom, morilcem in norcem“ volilna pravica takoj odvzame. S temi lepimi izrazi misli Pavel Bert, ki je tisto v „Voltaire“ pisal, konservativno stranko in jo ob enem obdolžuje, da je francoski narod zastrupila. No, naj bi ga radikaleci in liberalci ne bili huje zastrupili, bi bilo pač marsikaj drugače, kakor je sedaj; a strast je vedno slepa.

Izvirni dopisi.

S Šentvida nad Ljubljano, 12. okt. (O 800letnici dalje.) Slabo vreme je bilo včeraj tretjo nedeljo naše 800letnice, a vendar je bila slavnost zopet sijajna, čeravno ni bilo procesije od nikoder. Poveljala sta slavnost preč. mosgr. gg. Luka Jeran in Miha Potočnik, nunski župnik; prvi je z jako izbranim in dovršenim govorom z lece navduševal mnogobrojno pobožno množico, drugi je imel slovesno sv. opravilo, prej pa je blagoslovil še kapelico na pokopališču, v kateri počivata ranjca gg. župnika Blaž in Anton Potočnik. Ta kapelica dobila je namreč dve po mojstru gosp. Zajcu jako umetno izsekani kameniti podobi ssv. Blaža in Antona puščavnika in ti je blagoslovil čast. gosp. msngr. Miha Potočnik. Tako ima zdaj Šentviška fara že več lepih spominkov na 800letnico, ki jo bodo spodbujali k pobožnosti, in prihodnjo nedeljo dobi še eden tak spominek, namreč znamenje na voglu ob cesti proti Poljanam, ki bo slovesno blagoslovljeno. S popoldansko službo božjo se je končala včerajšna slovesnost, a fantje so se odlikovali s streljanjem in v zvoniku s posebno lepim pritrkavanjem. Vse je vršilo se v najlepšem redu, pobožnih je bilo veliko število, nihče se ni vstrašil slabega jesenskega vremena. Vsa hvala za tako izredno in lepo izvrševanje slovesnosti gré v prvi vrsti dotičnemu odboru, ki se v tem oziru ne straši ne truda, ne stroškov. Slava mu že zdaj! — Ves nevtrudljiv je tudi naš preč. gosp. župnik Andrej Vole v vsakovrstni požrtvovalnosti.

Zadnja moja opazka, češ, da ima Šentviška fara največje število še živih duhovnikov na Kranjskem, dala je dvema gospodoma v roko peró, da sta oporekala moji opazki ter navedla dve fari, v kterih je število tam rojenih duhovnov še večje. No, tem bolje! Veselilo me bo, če se še kdo oglasi od kod in navede kako faro, ki tudi presega število 17. Ni se bati, da bi bili Šentviščani nevošljivi taki srečni fari. Dobro se pa vsaj meni zdi, če kdo kaj podreza; se vsaj oglasijo potem iz raznih krajev peresa, ki sicer rjavé.

Naj tu pristavim še nekaj, kar se ne tiče ravno slavnosti, pač pa železnice, ki memo nas drči. Že dalje časa opazujemo, da so železnični sprevodniki, posebno tisti, ki znajo le nemški, izvanredno nevljudni, da ne rečem: surovi z vozečim se občinstvom. Glavno vodstvo morda za to ne vé, a prepriča se lahko skoraj pri vsakem vlaku. Saj vendar železnično osobstvo živi od prebivalstva, ne pa prebivalstvo od njega. Res čuditi se je potrpežljivosti našega ljudstva. Izgledov bi imel mnogo navoditi, a bodisi za danes.

Z Viševka pri Kranji, 12. oktobra. V 8. dan t. m. je zapustil nas naš visokočastni gosp. Janez Celar (Zeller), župnik v pokoji ter šel v Škofjokloko k Stari fari še v mirnejši počitek, kakor ga je imel pri nas.

Odišli gospod opravljal je pri nas vsa cerkvena opravila pet let in pol. Mi Viševčanje smo temu gospodu župniku velike hvaležnosti dolžni, kajti bil je mož na svojem mestu: v resnici duhoven, delaven in vnet za dušni in telesni blagor svojih ovčic. Le škoda, da so od meseca maja t. l. blagega gospoda telesne moči tolikanj zapustile, da duhovnih opravil ni mogel več lahko opravljati.

Težko bomo morali pogrešati Vas, blagi gospod, in ne moremo se z dostojnimi besedami za Vaše delovanje zahvaliti. Bog daj, da bi se v novem domovji zopet pozdravili, da bi mogli še mnogo let delovati v prid vernikov in katoliške cerkve.

Viševke je podružnica fare Šenčurske pri Kranji, ki šteje v treh velikih vaseh nad 140 hišnih števil ter blizu 900 prebivalcev. Umé se, da potrebujemo tukaj res duhovna, zlasti ker imamo že od l. 1874 tudi vstanovljeno šolo. V Šenčur je debelo uro peš hodá v lepem vremenu, precej dalje in hujše pa je po zimi, zlasti za šolske otroke.

Veliko dobrega bi storil duhovnik, kteri bi hotel k nam priti ter po svojih močéh še kaj delati. Kraj je lep, razgled krasen proti Šenčurji in okolici. Težave niso velike z opravili, ker vse tri vasi so v ravnini (četrt ure hodá saksebi), le Viševke je malo na višini — od koder ima menda tudi svoje ime. Viševčanje.

Z Dolenskega poleg Save, 11. okt. Vinski kupci iz Ljubljane in Gorenjskega že posamezni k nam prihajajo, a mošt še nima nobene prave cene; dobi se kaj malega po 6 gld. vedro, pa tudi po 10 gl. je bilo že nekaj prodanega. Kaplica je sladka, kakor medica, pa močna + 18° R. kakor kaže moštna tehtnica iz Klosterneuburga. Ena kupica je pivcu premala, drago že komaj nese, kar je pa več, gré pod klobuk. Eni reči pa'se ne morem zadosti čuditi in pa na to vinske kupce opozoriti. Zakaj namreč stari vinski kupci iz Gorenjskega, ki že več let hodijo v naše kraje vino kupovat; kteri vse pota, vse gorice, in' tudi ljudi že dobro poznajo, zakaj vendar mešetarja pogoricah s seboj vodijo? Marsikteri naših mešetarjev so sleparji, in posebno za prodajalce pravi oderuhi, ker ne samo pri prodaji vina trdo plačilo zahtevajo, temveč tudi med letom, posebno k praznikom z barigljjo in besago pridejo ter vina, moke, slanine itd. tirjajo kakor cigani. Kdor jim pa ne stori po volji, nad tem se v jeseni maščujejo s tem, da kupce odgovarjajo in odvrčajo. Poznam več vinogradnikov, ki še hrama ne odprejo, da bi svoje blago poskušati dali, če kupce ali tovarnik, kakor tukaj pravimo, mešetarja s seboj ima. Ko bi le vsi vinogradniki se pogovorili in tako storili, bi bilo sleparske mešetarije precej konec. Tovornik pa, ki prvokrat v naše kraje pride, in kaj pozvedeti hoče, naj popraša v krčmi, kjer prenočuje, znabiti gospoda župnika, ali občinskega predstojnika; povsod bo lahko brez plačila resnico zvedel; potem pa dobil za malo plačilo kakega fanta, da mu bode pot pokazal.

Pri nas imamo zdaj pregledne shode vojaških dopustnikov, ki navadno ostudno kričijo, ker peti tako ne znajo. Pa zakaj se ti shodi v mirnih časih brez razločka sklicujejo tudi o nedeljih in praznikih? Mar li to ni veliko pohujšanje, tako kričanje zlasti med službo božjo, kteremu bi se prav lahko izogniti dalo.

Domače novice.

(„Beseda“) v Ljubljanski čitalnici v nedeljo zvečer izvršila se je v vsakem oziru prav polvoljno na občno zadovoljnost.

(„Prva gorenjska kmetska posojilnica“), zadržana z omejenim poročtvom, pričné svoje delovanje

v ponedeljek 18. t. m. Uradne ure bodo vsak ponedeljek od 2.—5. ure popoldne. Pisarnica je v Podbrezji h. št. 13.

(Čast, komur čast!) Dr. Jenko dovršil je ta mesec, kakor „Laib. Ztg.“ poroča, silno važno operacijo na očesu 16letnega Antona Ilersiča, ki je imel mreno na njem, katero mu je dr. Jenko srečno prerezal. Pred dvema letoma ozdravil mu je prav na tak način desno oko. Kar je pa posebno hvalevredno, je poleg doktorjeve spretnosti tudi njegova milosrčnost. Ozdravil je namreč ubogo siroto popolnoma zastoj.

(Razpisana) je služba sodnijskega pristava pri e. kr. sodnji v Kamniku do 31. oktobra t. l.

(Statistika ljudskega gibanja na Kranjskem) v letošnjem drugem četrtletju je sledeča: Poročilo se je 818 parov. Rodilo se je 4510 otrok in sicer 2344 fantičev in 2166 dekličev. Od teh je bilo 4135 zakonskih in 374 nezakonskih. Pomrlo je 3061 oseb, med katerimi je 10 samomorov. Umrli se razdeli na 1594 moških in 1467 žensk. 10 od teh je bilo po 90 let starih. Rojenih je bilo toraj več 1449 oseb, kakor pa jih je pomrlo. V Ljubljani se je v omenjenem času poročilo 35 parov; rojenih je bilo 208 otrok, med katerimi je bilo 101 fantičev in 107 dekličev. Med temi 208 novorojenci je bilo zopet 140 zakonskih, 68 nezakonskih otrok. Umrlo je 261 oseb, in sicer 138 moških in 123 žensk.

(Slovensko deklisko šolo) dobi tudi Gorica. Dovoljena ji je z odlokom deželnega šolskega sveta z dne 24. septembra.

(Poduk v slovenščini) po srednjih šolah primorskih nadzoroval bo deželni šolski nadzornik ljudskih šol, g. Anton vitez Klodič, namesto dosedanjega, slovenščine nevedčega nadzornika Gnada.

(Volilec iz velikega posestva na Goriškem), ki bodo volili v soboto 17. t. m. enega poslanca v deželni zbor Goriški, namesto odstopivšega g. Fr. Povšeta, „Soča“ priporoča, naj izpolnijo vestno in natančno svojo nalogo. Poročila, ki nam dohajajo z dežele, se sicer vjemajo v tem, da naši veleposestniki so le ene misli gledé kandidata, kteremu hočejo dati svoje glasove; ali to ne zadostuje. Vzajemnost je lepa reč; pa ne sme ostati le v sreči, ampak se mora tudi v dejanji pokazati. To složnost, katero gojijo naši veleposestniki v svojem mišljenju, morajo s tem potrditi, da pridejo v resnici volit in da ostanejo do konca pri sedanjem sklepu. Ako bi se zanašali na složno mišljenje in bi menili, da za srečno volitev zadostuje le nekoliko glasov, bi se varali, kajti naš politični nasprotnik, ki nikoli ne miruje in ne spi, opazuje vse naše korake in naše gibanje in se zdaj navlašč mirnega kaže, da bi nas zazibal v sladko spanje navidezne gotovosti srečnega izida pri bodoči volitvi, da bi potem zadnji trenotek planil na nas in nas podavil, ako bi videl, da se le malo volilcev pripravlja k volitvi. Ako hočejo naši veleposestniki zagotoviti si tako volitev, kakoršno želijo, ne ostane jim drugzega, nego da vztrajajo trdni v svojem prepričanju do konca, da se ne dajo omajati ali pregovoriti po nikaki poti in da se ne ustrašijo truda, ki jim ga prizadene pot na volišče. Vsi veleposestniki brez izjeme morajo se vdeležiti važnega dela. Kdor koli more, naj se osebno vdeleži volitve; komur pa je to nemogoče, naj pošlje svoje pooblastilo društvu „Sloga“, to je njenemu podpredsedniku dr. A. Rojcu v Gorici, ulica Contavalle, h. št. 5, po navodu, kateri je prijel. Pooblastilo naj se priloži izkaznica. Oni gospodje, ki so pooblastila že poslali, naj dopošljejo še izkaznice, ko jih dobijo.

Na dan volitve naj se zberejo volilci eno uro pred volitvijo v pisarni dr. Jos. viteza Tonklija, kjer jih bodo pričakovali odborniki „Sloge“, da se konečno o vsem dogovorijo in da se razdelijo pooblastila med navzoče volilce. Veleposestniki! ne dajte se pregovoriti niti po visocih imenih niti po železnicah in enakih stvarih, ktere bi Vam kdo obečeval, ampak ostanite zvesti svojemu dosedanjemu prepričanju in izrazite to prepričanje soglasno pri volitvi 17. t. m.

Razne reči.

— Potres je razdejal mesto Nicolosi na Siciliji 3. t. m. Vse hiše so se podrle. Dve kompaniji vojakov je šlo tje, ljudem, ki so brez strehe, delat barake. Pravijo, da je tudi veliko ljudi pokopanih pod razvalinami. — Bojé se, da bi Etna ne začel zopet rogoviliti.

Izdajatelj Josip Jerič.

— V Bosni je bila letos 1. maja ljudska štetev končana. Predzadnja štetev je bila l. 1879 in odsihmal se je v 6 letih prebivalstvo namnožilo za 177.651 duš, toraj skoraj za 15.34%. Mohamedanov je prirastlo 44.079, Grških razkolnikov 74.489, rimokatolikov 56.397, židov za 2379 in na druge vere jih spada 289 duš. Mohamedani so se pomnožili za 9.83%, grški razkolniki za 14.99%, rimo-katoliki za 26.92%, židje za 69.46%, in druga verstva 116.05%. Kakor se vidi najbolj so se pomnožili židje, in spoznavalec raznih verstev (protestantje). Duhovnov je bilo leta 1879 1105, a letos 2271; učenikov 260, a sedaj 498.

— Dr. Holub v Atriki. Naznanila iz Bamangwato pripovedujejo, da sta dr. Emil Holub in gospa Roza Holub iz tega kraja šla v notranjo Afriko. Dr. Holub misli reko Zambesi prekoračiti in iti proti severju, nadejaje se, da bode najdel kak pritok Nilu, tako hoče prepotovati Afriko iz krajnega juga do severja. Dr. Holub se le počasi naprej pomika in ker je v zdravilstvu izveden, pomaga Evropejem in in domačinom, kjer zahtevajo njegove pomoči.

— Železnica na Kitajskem. Kakor poroča „National Ztg.“, je sklenil Kitaj pogodbo s kupčijsko tvrdko v Manchesteru, zastran gradiva (materijala) potrebnega za železnico iz Takerja, kjer se izliva Hoang-Ho v žolto morje do Tong-Čava na Peiho, kaki 50 milj vzhodno od Pekinga. Železnica bode dolga kakih 100 milj in bode vezala Peking z žoltim morjem. Angleška firma bode to zvršila s kitajskimi delavci in s kitajskim denarjem.

Telegrami.

Liberec, 12. okt. Sinoči okoli 9. ure vstrelil je nekdo dvakrat skozi okno v prvo nadstropje „Česke Besede“. Mestna oblast je takoj začela preiskavo. Drugače se red ni kalil.

Atene, 12. okt. Cesarica Elizabeta ogledala si je izkopovanje starin pri Korintu, potem pa se je odpeljala v Zante.

Atene, 12. okt. Uradni list razglašá ukaz mobilizacije. Da se potrebno število vojakov skupaj spravi, obdržali se bodo vsi tisti še pod orožjem, ki bi bili imeli sedaj na odpust iti, in pa trije starostni razredi se bodo iz rezerve pod orožje poklicali, ki se bodo v teku petih dni pri vojaški oblasti oglasiti morali.

Rim, 12. okt. Včeraj je v pokrajini Palermo zbolelo 125 ljudi za kolero, pomrlo pa 59. Od teh spadajo na mesto Palermo 104 bolniki in 47 mrličev.

Carigrad, 12. okt. Danes odšlo je 1200 mož in 30 konj v Drinopolje.

Vsakdo lahko zdrav postane in veliko starost doseže, kdor prav skrbi za svoje telo. Največ bolezní izide iz krvi, zato je pač vsacega človeka najsvetejša dolžnost, na kri vso pozornost obračati. Našim preiskavam optim na večletno skušnjo se je posrečilo najti taka sredstva, ki hitro, izvestno in brez škodljivih nasledkov kri čistijo, okrepujejo in jej za pravo kroženje skrbé. Način našega ozdravljanja odlikovan je z redovi in zlatimi medalijami. Vedno ozdravljamo z dobrim vspehom bolezni, ki izvirajo iz spridene krvi, (in to brez živega srebra), dalje slabosti, kožne bolezni, rane, tudi še tako stare lišaje, izpadanje las, protin in revmatizem, vsake vrste ženske bolezni. Trakuljo odpravimo po našem načinu tudi pri otrocih v jedni uri. Počenim je pri nas na podlagi posebnih pasov sicer počasna, toda gotova pomoč. Kdor kaj zahteva, opiše naj svojo bolezen in priloži marko za odgovor. (1)

Zasobna klinika „Freisal“ v Solnogradu.

Umrli so:

9. okt. Antonija Jare, delavčeva hči, 4 mes., Karolinska zemlja št. 10, oslabljenje. — Frančiška Lander, črevljarjeva hči, 6 dni, Opekarska cesta št. 8, božjast.

10. okt. Janez Grošelj, čevljarjev sin, 3½ leta, Poljanska cesta št. 18, vodenica.

V bolnišnici:

10. okt. Jožef Šaver, dninar, 36 let, Tabes dorsalis. — Marija Ažbe, dninarica, 61 let, vsled raka v požiralniku.

11. okt. Doroteja Maher, gostija, 52 let, jetika.

Tuji.

11. oktobra.

Pri **Matiču**: Rau, Eekstein in Schwarz, trgovci, z Dunaja. — G. Colledani, posestnik, z družino, iz Gorice. — Žiga Reiner, inženir, s soprogo, iz Karlova. — Marija Staré, zasebnica, z družino, iz Kamnika. — Frančiška Dreó, s Stajarskega.

Pri **Stonu**: Avgust Müller, trgovec, iz Švice. — L. Ponca, zasebnik, iz Turina. — Adolf Fischer, zlatar, z Dunaja. — Adolf Gelber, vrednik, z Dunaja. — Pogačnik, e. k. obrtniški nadzornik, iz Grada. — Franc Muley, zasebnik, iz Grada.

Pri **Bavarskem dvoru**: Jurij Zoin, zasebnik, iz Tirola. — Jakob Bergamin, zasebnik, iz Rossana.

Pri **Južnem kolodvoru**: Edvard Maurich, zasebnik, iz Trsta. — Janez Karkoska, e. k. topn. podčastnik, s soprogo, iz Pulja. — Tomaž Bates in Miklevič, zasebnika, iz Trsta. — A. Budinich, profesor, z družino, iz Reke. — Miroslav pl. Leipert, e. k. gozdni oskrbnik, iz Idrije. — Janez Raznošenik, zasebnik, iz Loke. — Janko Žirovnik, iz Gorij.

Odgovorni vrednik Matej Močnik.

Pri **Avstrijskem caru**: Franc Marinko, pleskar, iz Laškega trga. — J. Margolius, zasebnik, iz Podkloštra. — Ant. Zaje, zasebnik, iz Št. Lovrenca. — Janez Skaste, agent, iz Reke. — Jakob Janachi, komi, iz Mokronoga.

Pri **Virantu**: V. Podboj, uradnik, iz Logatca.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

13. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	80 gl. 80 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81 „ 60 „
4% avstr. zlatna renta, davka prosta	108 „ 45 „
Papirna renta, davka prosta	98 „ 25 „
Akcije avstr.-ogorske banke	854 „ — „
Kreditne akcije	278 „ 05 „
London	125 „ 85 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	10 „ — „
Ces. cekini	5 „ 98 „
Nemške marke	61 „ 90 „

Od 12. oktobra.

Ogerska zlatna renta 4%	96 gl. 95 kr.
papirna renta 5%	90 „ — „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 96 „ 25 „
Länderbanke	96 „ 90 „
„ avst.-oger. Lloydja v Trstu	565 „ — „
„ državne železnice	280 „ 90 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	180 „ 75 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 126 „ 75 „
4% „ „ 1860	500 „ 139 „ 50 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 169 „ 25 „
„ „ 1864	50 „ 168 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 175 „ — „
Ljubljanske srečke	20 „ 21 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 17 „ 50 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	115 „ 50 „
„ Ferdinandove sev.	106 „ — „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ — „

Št. 15.900

Natečaj.

(3)

Na tukajšni e. kr. veliki realki izpraznjeno je mesto šolskega sluge ob jednom laboranta, s kterim mestom je spojena letna plača 350 gl. in stanarina letnih 80 gl.

Služba podeli se za jedno leto provizorično, po jednoletnem marljivem in točnem poslovanji pa stalno. Za to mesto razpisuje se natečaj do

31. oktobra t. l.

Prosilci naj svoje prošnje z dokazili o dosedanjem poslovanji, telesnem zdravju, znanji slovenskega in nemškega jezika v besedi in pismu vložé do zgoraj določenega dneva pri podpisanem magistratu.

Mestni magistrat Ljubljanski

dné 30. septembra 1885.

Župana namestnik: Vončina.

Ravnokar je izšla ter se dobiva v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani** knjiga:

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(4) **IVAN BELEC**,
župnik.

Knjiga obsega 9 pol v osmerki. — Cena ji je 25 kr., po pošti 5 kr. več, kdor jih vzame deset skupaj, dobi najmanjsto brezplačno.

Služba organista

(3)

v Kresnicah pri Litiji oddaje se do 22. nov. 1885. Plačilo je srednje. Rokodelec ima prednost. Ponudbe ustmene ali pismene sprejema župnijski urad.

Najboljši
papir za cigarete
je
LE HOUBLON
Francoski izdelek
CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.
Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profesorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo in to zaradi tega, ker je jako fin, popolnoma čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi primešanih. (3)

VAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE 17, rue Béranger, à PARIS

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani